

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Podług listów z Puno (w Peru weszcząć się w d. 5. Lutego bunt między załogą Kalajską złożoną z Negrów. Opanowali oni twierdzę, i dawali ognia do okrętów, które port opuściły. W nocy z d. 7. na 8. chciano nawet przez szalupy kanonierskie przeszkodzić wyjściu okrętów z portu. Negrowie zrabowali okręty, które im nie mogły uciec, a ludzi na nich będących zamknęli do kasemat twierdzy. Z drugiej strony dowiadujemy się, że w d. 20. Stycznia wojsko rojalistów nie weszło do Limy, chociaż onemu tego nikt nie bronit.*) Większa część mieszkańców tego miasta wyniosła się do Kalaio. Bolivar z powodu niezgod między wojskiem Peruańskim a Kolumbijskiem, miał powrócić do Kolumbii. Z resztą mniemano, że między niepodległymi i rojalistami przyjdzie do zgody. Rząd Chilijski nie zdaje się być spokojnym. Dyrektor ściągnął wojsko swoje do Talcahuana. Lud był mocno niechętny, bowiem spodziewano się wojska z Hiszpanii, a niewiedziuno i innym sposobem trzeba mu dać odpór. Tyle pewna, że w d. 12. Maja widziano na wysokości Hawany Francuską lub Hiszpańską liczną flotę, i że w d. 5. Kwietnia eskadra Hiszpańska opuściła Kadyx.

Listy z Meksyku z d. 18. Kwietnia donosiły o wywiezieniu z kraju nie dawno tamże więzionego Anglika Bourne, którego misio za Ajenta Yturbidego. Chociaż Rząd zewnętrznie okazuje, że jest bezpiecznym, jednak bliższe przybycie Yturbidego sprawia w nim obawę; Jeneralowi Bravo poruczył Rząd obronę kraju, a oddziały wojska osadziły brzoęgi. Atoli wielu sądzi za podobniejszą rzecz do prawdy, że Yturbide przybędzie do kraju przez Luizyjanę.

Portugalia i Brazylia.

Gazeta Gwiazda Brazyljska wyhodzona w Rio-de Janeiro zawiera następujące uwagi nad zewnętrzną polityką Brazylji.

*) Gwiazda z d. 29. Czerwca twierdzi, że weszło. Nota Dostr. Austr.

„Nie uszło bezwątpienia uwagi czytelników naszych, którzy zastanowieniem czytali wyimki udzielane im przez nas z gazet Francuzkich, Angielskich i Amerykańskich, dotyczących się uwolnienia Amerykańskich osad, że te artykuły nie zawierają nic, co by się bezpośrednio do Brazylji ściągało. Tak n. p. Związek święty przekładał Anglii, miód udział do narad, w którychby względem osad Hiszpańskich co się za niepodległe ogłosiły, ostateczna zapadła uchwała, atoli Hiszpania miała się uprzednio oświadczyć względnie swoich widoków i nadziei ściągających się do swoich dawnych zamorskich posiadłości. Anglija odpowiada, że w żadnym przypadku nie chce zupełnie postępowania swego poddać pod rozpoznanie kongressu; nadto, że wszystkie nowe Hiszpańsko-Amerykańskie Państwa są w istocie nie podległymi, gdyż Hiszpanie wszędzie pobici i wyparci zostali, i że nie podobna, aby Hiszpania ich kiedy zdobyć mogła. Francya odzywa się, że to twierdzenie nie słuszne, a stronnictwo rojalistów daleko od tego, by w byłych Hiszpańskich osadach miało być znieszone; przeciwnie zaś w Peru ma przeważyć; w Kolumbii, Meksyku i t. d. ieszoze jest pod bronią. Wszyscy twierdzą za i przeciw i nie myślą się, bo nie są obiasnieni dostatecznie. Niech będzie jak chce, we wszystkiem tém nie widzimy nic, co by się bezpośrednio do Brazylji ściągało.

Prezydent Zjednoczonych Stanów w poselstwie swoim do Kongressu wyraża obawę z mieszania się wielkich Mocarstw Europejskich do wojny toczącej się między Hiszpanią i ięty byłymi osadami. Dodaje, że Zjednoczone Stany na takowy zamach iakiegohąc rodzaju przedsięwzięty przeciwko nowym Amerykańskim Państwom, których niepodległość uznały, nie mogłyby obojętnie patrzeć. Wszędzie mowa jedynie o Hiszpanii i ięty byłych Amerykańskich osadach, a nigdzie nie ma wzmianki o Brazylji.

Coż to znaczy? miałaby być obietną rzeczą dla Europy los Państwa rozciągającego się od rzeki Amazonów aż do rzeki de la Platta; los najpiękniejszego kraju Ameryki po-

łodniowéy? Zapewnie, że nie. Tu mogą być połączone sprawy Związku świętego i Anglii. Tu mamy tron i niepodległość. Tu handel dla Anglików i ustawy Monarchiczne dla wysokich Związkowych. Sama Francya oświadczyła stanowczo, że uwolnienie Brazylji nie sprzeciwia się iéy zasadom, i do tego zdania Związek święty iawnie się przyznaje. Hiszpańsko-Amerykańskie demokracje nie znajdą się w iednakowém położeniu; nie przypadają one do myśli wielkim Mocarstwom Europejskim, które bezsprzecznie bardziej wstręt mają od formy Rządu przez te nowe Państwa przyjętę, iak od onych właściwey niepodległości. Sam nawet Rząd Angielski ze swemi zasadami terazniejszego stronnictwa Torys, krzywo na nie patrzy; że zaś tu ich monarchiczne zdania znajdują się wprost z przeciwnym wnioskiem iak handlowych interesów, zatem pierwsze ostąpić naszą drogim.

»Tymczasem my Brazyljanie oóż mamy czynić? Z tego co w terazniejszych okolicznościach jest dla nas pomyslnego, korzystać, byśmy powszechnie uznanie naszę bezwarunkowę niepodległości nyzkali.

»Aby więc taki ważny rezultat, od którego nasze przyszłe widoki, nasza spokojność i wewnętrzna pomyslność zawisły; osiągnąć, iak się nam zdaie, potrzeba, ile można iak najszybsznie, wysłać dzielnych mężów w charakterze pełnomocnych Ministrów i sprawujących interesa do wszystkich wielkich Mocarstw Europy, i one zawiadomić o skutkach naszego świętego uwolnienia, i od tych Mocarstw żądać, by nas uroczyście i prawnie przypuścili do rzędu wolnych i niepodległych narodów.

»Jakichże nam środków do osiągnięcia tego zamiaru niedostaie! Możemy się udać do Zjednoczonych Stanów w imieniu zupełnéy wolności całego Amerykańskiego Kontynentu, do Anglii w imieniu interesów i kwitnącego iey handlu, nakoniec do Francyi, Rossyi, Austrii i Pruss, w imieniu na tym iednym punkcie utrzymanych monarchicznych zasad, które przy formalném uznaniu Cesarstwa Brazyljskiego iak łatwo utrzymać, i nowym blaskiem przyodziać można.

Podług wiadomości z Lizbony, odbyć się miało pierwsze posiedzenie Junty przygotowawczę do zwołania Stanów w d. 10. Czerwca, a obrady miały być ukończone w d. 30. t. m. lub nayedaley w d. 15. Lipca. Kortezy zebrać się mieli w półowie Października lub w początkach Listopada, ponieważ wybory i zniwa bez przykrości niedozwalają tego pierwę

uczynić. W d. 8. był Król z Infantkami na balu i wieczerzy danyh przez abonentów Libońskiego zgromadzenia. W d. 9. popołudniu zwiedzili okręt Angielski Genua, a wieczorem obchodzili na okręciu Windsor Castle dzień miesiąca iako dzień osalenia swego na tymże okręcie. Słychać, że Francuzkie okręty powrócić myślą w krótko do Kadyxu.

Hiszpania.

Królestwo Ich Mość Hiszpańscy wraz z Jego Królewicowską Mością Infantem Don Carlos i jego Matłonką powrócili w d. 19 Czerwca bardzo rano z Aranjuez do Madrytu. Infant Don Francisco de Paula z Matłonką swoją ieszcze słabą po połogu, pozostał w Aranjuez. Król posunął wielu w gwardyi swoięj na wyższe stopnie.

Ostatnie wypadki w Arragonii i zbieranie się ludzi zbroynych, przeciągających po tey i innych prowincjach, dały powód do ogłoszenia następnego okólnika:

Okólnik Ministra Woyny do Jeneralnych Kapitanów Prowincyy.

»Artykuł siódmy, Konwencyi zawartey w d. 9. Lutego między N. Królem a Panem naszym, i Jego katolicką Mością oznacza, że Rząd Hiszpański, guerillasów, iako naruszających bezpieczeństwo związków, i obwinionych że napadali na Francuzów do woyska należących, z bronią w ręku schwytyanych, iakoteż tych, którzyby nosili broń zakazaną w mięstszach, gdzie się znajdują Francuzi, stawiać przed szerególnym sądem lub Kommissyjami woyskowemi i sądzić każe. Stosownie do tego rozarządził Król Jego Mość, że Kommissyie woyskowe wykonawcze i nieustające, mianowane Królewskim edyktem z d. 13. Stycznia terazniejszego roku, zawyrokuwać mają względem wszystkich występków, oznaczonych Art. 7. Konwencyi z d. 7. Lutego. Sądownictwu Kommissyji woyskowych są oraz podlegli ci, którzy od czasu ogłoszenia wyżej mianowaney Konwencyi rzeczonych występków stali się lub stać się winnymi, a względem których okólnik z 3. Stycznia w podanych formach opięwa.

Zdaie się, iakoby liczne przedstawienia z powodu rozkazu, aby od sześciu lat nieosiędlę stolicę opuścili, zrzędziły, że wykonanie tego rozkazu zostało zwleczone. A dziś zdaie się, że Rząd zamiaru tego zaniechał.

Wielka Brytania i Irlandya.

W d. 25. Czerwca Król sam zamknął posiedzenie Parlamentu następną mową z tronu:

P. Martignac w zdaniu swoim sprawy względem nadzwyczajnych wydatków wojny Hiszpańskię rzekł, że P. Poisson mocno się pomylił, gdy niedozwolony zysk P. Ouvrarda przez cały czas jego dostawy podał na 62 milliony, którego to zysku wszystka część podług ugody o dostawę, tylko 55 millionów wynosi. P. Poisson objaśnia w Gazetach, że wtedy liczył 9 miesięcy (od 1. Kwietnia do 31. Grudnia); stoli z powodu powolnego powrotu wojska od 1. Października, i ztąd wypadłego zmniejszenia dostawy, rachuje ieno 7 1/2 miesięcy, które zawsze ten zysk ustanawiają na 51,786,900 franków; nie iest to wiele, gdy wzmieniemy, że P. Ouvrard odebrał w gotowiznie i w przypisaniach - - 73,800,000 fr. w zapasach składów totęy i istęy

dysizyi - - - - -	7,000,000 »
a żąda iaszczce od Skarbu - -	14,000,000 »

Razem - 94,800,000 »

co zapewne od podania P. Martignac nieco się różni.

Były Minister Woyny, Marszałek Wiktor, usiłnie w piśmie na obronę swoją wydawnym pod napisem: »Minister Woyny w latach 1822 i 1823 przez Marszałka Xięcia Bellunoa, okazać, że artylerya, potrzeby woienne, pociąg i zapasy żywności były w pogotowio, iż woysko mogło było w ciągu Kwietnia wkroczyć do Hiszpanii, że podług tego nie było potrzeby z P. Ouvrardem tak nojązliwych zawierac kontraktów.

B a w a r y i a.

Uwiadomienie umieszczone w Gazecie Rządowęy z d. 30. Czerwca dotyczyć się urzędów, które dla nieprzerwanego toku Ministerium Stanu, podczas niebytności Króla Jmci w Badenie były przedsięwzięte.

Królowa Jmć Bawarska wyiechala d. 30. t. m. przed południem z Nimfenburga do Baden wraz z ich Królewicowskiemi Ichmościami Xiężniczka Maryią, Zofią i Ludwiką. Równie tamże udała się Jęy Królewicowska Mość Xiężniczka Amalia Saska.

P r u s s y.

Jedynasta część zhiornu ustaw Pruskich zawiera najwyższy rozkaz Gabinetowy z d. 21go Maja 1824, według którego wszystkie związki tajne szczególnięy zwany »związek chłopców« i inne w tym duchu wprowadzone, nie, iako ie-

dynie związki młodzieży szkolnēy, leca iaszczce należące do kategorii potajemnych związków, wskazanych edyktem z d. 20. Października 1798 i 6. Stycznia 1816 uważane być powinny. Z tego punktu nważaięo rzezy, wypadki takowe będą na przyszłość podług ustaw karzących rozpoznawane i oprócz tego winni przez oddalenie i użasnne za niezdolnych do urzędów — do czego także praktykujący w nauce lekarškięy należą — będą karani.

Szwecyia i Norwegiia.

Słychać, że obóz pod Szonen, gdzie Król Jegomości przybył w d. 13. Czerwca, zwinięty będzie w d. 5. Lipca.

Jego Królewicowska Mość Następca Tronu z Jęy Królewicowską Mością Następczynią, przybyli w d. 23. Czerwca do klasztoru w Herrewad. Królestwo Ich Mość wyiechali naprzeciw Królewicowstwa do Szonen w towarzystwie Jenerałów obozu i różnych sztabów. — Jego Królewicowska Mość zupełnie iest zdrowy.

R o s s y i a.

Wiadomości z Petersburga zawierają: »Odzias Cesarza Jego Mości nastąpi zapewne w początkach Sierpnia.«

Po obrotach woiennych, Jego Cesarzowio. Mość W. Xiążę Mikota y przedsięwzemie z Meltonką swoją podróż do Doberan na okręciu liniowym.

Uchwala Rady z d. 10. Lutego r. b. zatwierdzona najwyższym wyrokiem, zawiera względem osób poddanych sledztwu Sądu karzącego następniece rozporządzenia: 1) Oskarżony zostawał ma w miejscu Władzy onegoż sądzący i pod ięy szczególnym dozorem; 2) tylko za ięy dozwoleнием może się oddalić; 3) do wystuchania wyroku, ieżli iest w ięy obwodzie, stawić się powinien we czterech tygodniach, gdy gdzie indziey, naydalęy w trzech miesiącach; 4) słabość obżalowanego musi być poświadczoną przez Policiją wieyską i pierwszego urzędnika zdrowia w miejscu onegoż pobytu.

Pod d. 10. Marca wypadł Ukaz następniecey treści: Żaden z urzędników kraju nie może bez dozwoleienia swego przetożonego w iehimkolwiek ięzyku układać pisma, wolnego od wywozaynēy cenzury, a maięcego za przedmiot wewnętrzne lub zewnętrne stosunki Państwa.

Zatwierdzony został etat Kapituły orderów Rossyyskich, wynoszący rocznie 33,120 rubli.